

ДЕРЖАВНИЙ КОМІТЕТ РИБНОГО ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Державного комітету
рибного господарства України
24.01.2011 N 51
([z0302-11](#))

Зареєстровано в Міністерстві
юстиції України
12 березня 2011 р.
за N 303/19041

РЕЖИМ

**спеціального промислового рибальства
в басейні Чорного моря у 2011 році**

1. Цей Режим розроблено відповідно до Тимчасового порядку ведення рибного господарства і здійснення рибальства, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 28 вересня 1996 року N 1192 ([1192-96-п](#)), та на підставі рішення Науково-промислової ради Держкомрибгоспу (протокол від 16 грудня 2010 року N 1).

2. Промисел у басейні Чорного моря здійснюється відповідно до Правил промислового рибальства в басейні Чорного моря, затверджених наказом Державного комітету рибного господарства України від 8 грудня 1998 року N 164 ([z0147-99](#)), зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 9 березня 1999 року за N 147/3440 (далі - Правила рибальства), а також цього Режиму.

Промислове рибальство в межах територій та об'єктів природно-заповідного фонду здійснюється відповідно до Закону України "Про природно-заповідний фонд України" ([2456-12](#)) та положень про них.

3. До басейну Чорного моря входить Чорне море з усіма його затоками і бухтами. Лимани і озера (включаючи оз. Донузлав), що сполучаються з морем, розглядаються як самостійні водні об'єкти.

4. Написи, що в обов'язковому порядку наносяться на риболовні судна, повинні відповідати національному стандарту України.

5. Маркування бирками здійснюється тільки ставних знарядь лову. Бирки прикріплюються на ставні неводи, донні пастки і підйомні заводи - до верхньої підбори на відстані до 2 м від однієї з гундер зливної частини котла (за відсутності гундер - від одного з кутів зливної частини котла); ятери - до верхньої частини каркаса, що утворює вхід у ятір; підйомні пастки і раколовки - до верхньої частини каркаса; сітки - до верхньої підбори на відстані до 1 м від одного з кінців сітки.

6. Користувачі повинні терміново інформувати відповідні органи рибоохорони, органи спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади з питань екології та природних ресурсів та службу ветеринарної медицини про виявлення захворювань водних живих ресурсів, погіршення стану середовища їх перебування,

випадки загибелі або виникнення загрози їх загибелі.

7. У випадку використання будь-яких об'єктів промислу в обсягах загального ліміту користувачі надають в органи рибоохорони інформацію про вилучення ними риби та інших водних живих ресурсів при освоєнні 70% ліміту щотижня, при освоєнні 80% - щодня, а при освоєнні 95% промисел призупиняється. Використання залишку обсягу добування (ліміту) визначається органами рибоохорони.

8. При здійсненні спеціалізованого промислу в Чорному морі не обмежується величина прилову об'єктів, для яких не встановлена промислова міра.

9. Нерестова заборона на промислове вилучення калкана у виключній (морській) економічній зоні встановлюється з 1 по 30 травня. У територіальних і внутрішніх морських водах у цей період вводиться органами рибоохорони за погодженням з Південним науково-дослідним інститутом морського рибного господарства та океанографії (далі - ПівденНІРО) заборона на вилов калкана строком на 15 діб на зазначених ділянках незалежно одна від одної:

на схід від меридіана, що проходить через мис Башенний;
між меридіаном, що проходить через мис Башенний, і меридіаном порту Євпаторія на південь від Кримського півострова;
між меридіаном, що проходить через порт Євпаторія, і меридіаном 32 град. 13 хв. сх.д., а також у Каркінітській затоці;
західніше меридіана 32 град. 13 хв. сх.д.

У період нерестової заборони забороняється спеціалізований промисел калкана сітками. Калкан, що був приловлений іншими знаряддями лову в цей період, випускається в море незалежно від його життєздатності. У період нерестової заборони забороняється також промисел катрана і скатів сітками і наживними гачками (промисел шпрота і мерланга різноглибинними тралами не забороняється).

10. Кількість суден, що одночасно ведуть промисел шпрота різноглибинними тралами до 31 березня і з 1 листопада до 31 грудня обмежується 20 одиницями. Розподіл дозволеної кількості суден між користувачами здійснюється спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади з питань рибного господарства. Загальний контроль за кількістю цих суден здійснюється Східно-Чорноморським державним басейновим управлінням охорони, використання і відтворення водних живих ресурсів та регулювання рибальства.

11. Крок вічка в сітках для промислу катрана не повинен перевищувати 120 мм. Промисел скатів сітками дозволяється в період до 31 жовтня; мінімальний крок вічка в сітках - $a = 180$ мм.

12. При промислі калкана і скатів сітками кількість вічок по висоті не повинна перевищувати 8. Грузи повинні кріпитися безпосередньо до нижньої підбори. Довжина сіток не повинна перевищувати 100 м.

13. Кількість сіток, що застосовуються для промислу калкана і скатів, обмежено 7700 одиницями, у тому числі: Автономна Республіка Крим - 4960 одиниць (у тому числі Каркінітська затока - 200 одиниць), Миколаївська область - 320 одиниць, Херсонська область - 470 одиниць (у тому числі Каркінітська затока - 100 одиниць), Одеська область - 1700 одиниць, резерв спеціально

уповноваженого центрального органу виконавчої влади з питань рибного господарства - 250 одиниць. Розподіл сіток між користувачами здійснюється органами рибоохорони.

Мінімальна кількість сіток на бригаду (ланку) становить: для плавзасобів, що не підлягають нагляду класифікаційного товариства, - 20 одиниць; для плавзасобів, що підлягають нагляду класифікаційного товариства, - 100 одиниць.

14. Передбачений Правилами рибальства ([z0147-99](#)) спеціалізований промисел азово-чорноморських кефалей у Чорному морі (за винятком пригирлового простору р. Дунай) ставними неводами, підйомними заводами, кошільними і кільцевими неводами дозволяється з 1 червня до 31 грудня, за винятком періоду нерестової заборони.

15. При промислі шпрота різноглибинними тралами прилов чорноморської хамси не регламентується протягом усього року, прилов азовської хамси не регламентується тільки в дозволений період для її промислу кошільними неводами. У разі відсутності відповідного обґрунтування ПівденНІРО хамса, розповсюджена з 1 жовтня до 31 грудня на схід від меридіана, що проходить через мис Сарич, вважається азовською, а вся інша - чорноморською.

16. Мінімальний крок вічка у сітках при лові бичка встановлюється $a = 22$ мм, у Тилігульському лимані - 20 мм. Максимальний крок вічка у сітках при лові бичка не повинен перевищувати 28 мм. Довжина однієї сітки не повинна перевищувати 75 м.

17. Прилов особин непромислового розміру (за винятком осетрових) при спеціалізованому промислі інших видів дозволяється відповідно до норм, установлених для неспеціалізованого промислу (пункт 18.4 Правил рибальства) ([z0147-99](#)).

18. Дозволяється:

18.1. Застосування насосів (помп) потужністю не більше 45 куб.м/год для подання повітря в товщу води при промислі личинок хірономід сачками з капронового газу у водних об'єктах або на ділянках, які не використовуються в даний час з рибогосподарською метою. Відповідні водні об'єкти та їх ділянки визначаються органами рибоохорони на підставі рекомендацій науково-дослідних установ.

18.2. Спеціалізований промисел азово-чорноморських кефалей у чорноморських лиманах (крім Дніпровсько-Бузького) і пов'язаних з морем озерах (крім озера Донузлав) сітками, крок вічка яких встановлюється відповідними органами рибоохорони за погодженням з науково-дослідними установами.

18.3. Спеціалізований промисел азово-чорноморських кефалей накидними сітками з кроком вічка $a = 24-40$ мм у Джарилгацькій затоці в період з 16 червня по 15 листопада. Довжина однієї сітки не повинна перевищувати 100 м. Застосування поріжі та рам у сітках забороняється. У процесі промислової операції сітки повинні зберігати контакт з плавзасобом і виборка повинна виконуватися одразу після замету. Загальна кількість сіток - не більше 80. Мінімальна кількість сіток на бригаду (ланку) - 8 одиниць.

Розподіл кількості знарядь лову між користувачами здійснюється органами рибоохорони.

18.4. Спеціалізований лов азово-чорноморських кефалей ставними неводами та неспеціалізований промисел ставними неводами інших мігруючих видів риб у каналах, що з'єднують море з лиманами (Тилігульським, Шаболатським та іншими), озерами (крім озера Донузлав), та, що з'єднують Дністровський та Шаболатський лимани, тільки у постійних місцях, визначених органами рибоохорони на підставі наукових обґрунтувань науково-дослідних установ.

Розподіл кількості ставних неводів між користувачами здійснюється органами рибоохорони з урахуванням обсягів виконання робіт з відтворення водних живих ресурсів.

18.5. Спеціалізований промисел креветки волокушами і ручними сачками у Чорному морі, лиманах (крім Дніпровсько-Бузького) і пов'язаних з морем озерах у період до 31 травня і з 1 вересня по 31 грудня.

Кількість волокуш, що застосовуються для промислу креветки на акваторії Чорного моря (за винятком Криму), обмежено 32 одиницями. Волокуші для користувачів розподіляються: Миколаївська область - 5 одиниць, Херсонська область - 25 одиниць, Одеська область - 2 одиниці.

18.6. Спеціалізований промисел креветки ятерами на акваторії Чорного моря від Кінбурнської коси до Перекопської затоки (за винятком акваторій Чорноморського біосферного заповідника) в період до 31 травня та з 1 вересня по 31 грудня. Кількість ятерів становить: у Миколаївській області - 80 одиниць, у Херсонській області - 220 одиниць. Мінімально допустимий розмір вічка: в бочці ятера - $a = 8,0$ мм, у лійці - $a = 6,5$ мм. Нижня частина крила, прилегла до бочки довжиною не менше 2 м, повинна мати вставку з розміром вічка не менше $a = 16$ мм. Висота цієї вставки - не менше 12 вічок. Мінімальна кількість ятерів на бригаду (ланку) - 10 одиниць. Розподіл ятерів між користувачами здійснюється органами рибоохорони.

18.7. Спеціалізований промисел у Дністровському лимані та р. Дністер з її придатковою системою:

в'юна ятерами з розміром вічка $a = 6,5$ мм до 15 квітня, за винятком заборонених ділянок;

тільки волокушами в період до 15 квітня та з 15 листопада по 31 грудня, за винятком заборонених ділянок.

18.8. У Дністровському лимані в період весняно-нерестової заборони спеціалізований промисел оселедця ставними сітками в районі на південь від лінії, що з'єднує північні межі сіл Шабо та Роксолани.

18.9. Застосування в Дністровському лимані при неспеціалізованому промислі ятерів з розміром вічка в бочці - $a = 30$ мм, сажалці, замку і крилах - $a = 40$ мм.

18.10. Спеціалізований промисел ставними неводами та волокушами піленгаса в Березанському лимані до 31 березня та з 15 жовтня по 31 грудня з мінімальним кроком вічка у матні $a = 30$ мм, у приводах і крилах - $a = 40$ мм.

18.11. Спеціалізований промисел чехоні, тарані та риба у р. Дунай з її додатковою системою сітками з кроком вічка $a = 36-40$ мм.

18.12. Спеціалізований промисел чехоні, тарані та риба у р. Дністер з її додатковою системою і в Дністровському лимані сітками з кроком вічка $a = 32-38$ мм.

18.13. Використання плавних сіток з кроком вічка $a = 90-110$ мм у р. Дніпро.

18.14. Промисел тільки в р. Дніпро від греблі Каховської ГЕС униз за течією впродовж 10-кілометрової забороненої зони тюльковими волокушами в кількості двох одиниць (довжина до 100 м, крок вічка сітної полотна $a = 5,0-6,5$ мм) та конусними пастками (площа вхідного отвору до 10 кв.м, крок вічка сітної полотна $a = 4,0-6,5$ мм) у кількості 10 одиниць з пересувних та стаціонарних плавзасобів. Промисел дозволяється здійснювати лише в темний час доби з використанням штучного освітлення.

18.15. Промисел на акваторії Дніпровського та Бузького лиманів тюльковими бурилами з кроком вічка сітної полотна в матні $a = 5,0-6,5$ мм, у приводах - не більше $a = 14$ мм, крилах - не більше $a = 18$ мм на глибинах не менше ніж 4 м.

18.16. Промисел тільки в Бузькому лимані конусними пастками (площа вхідного отвору до 10 кв.м, крок вічка сітної полотна $a = 4,0-6,5$ мм) у кількості 60 одиниць з пересувних та стаціонарних плавзасобів. Промисел дозволяється здійснювати лише в темний час доби з використанням штучного освітлення протягом усього року.

18.17. Промисел оселедця в пониззі р. Дніпра та в Бузькому лимані плавними сітками з кроком вічка $a = 28-30$ мм, виготовленими виключно з капронового волокна.

19. Забороняється:

19.1. Промисел серпами і косарками зостери і цистозіри, а також будь-який промисел філофори.

19.2. Промисловий лов осетрових видів риби і їх гібридів у басейні Чорного моря. Прилов цих об'єктів негайно випускається на місці вилову у водойму незалежно від їх життєздатності.

19.3. Застосування сіток для лову бичків у Каркінітській затоці, за винятком акваторій Джарилгацької, Каржинської та Широкої заток.

19.4. Промисел протягом усього року в Тилігульському лимані і р. Тилігул на північ від лінії, що з'єднує південну частину с. Гуляївка та причал Дома рибалки Південної регіональної спілки мисливців та рибалок Збройних Сил України (с. Волкове), до гирла р. Тилігул та в поймі цієї річки від гирла до автошляху, що з'єднує села Косівка і Мар'янівка.

19.5. Спеціалізований промисел піленгаса сітками у період з 15 червня до 14 жовтня у Чорному морі на північ від лінії, що

з'єднує мис Тарханкут з Дністровсько-Царгородським маяком, та на захід від меридіана 30 град. 00 хв. сх.д.

19.6. Спеціалізований промисел бичка сітками та волокушами в Дністровському лимані.

19.7. Ведення промислу бичка ятерами у Дністровському лимані на період спарювання, виношування ікри та рачат і линьки рака на північ від лінії, що з'єднує північну межу м. Білгород-Дністровський та північну межу м. Овідіополь.

19.8. Промисел ставними неводами в період ходу молоді чорноморських кефалей для нагулу в обловно-запускних каналах "Бугаз-1" та "Бугаз-2", що з'єднують Дністровський лиман з Шаболатським лиманом, з 1 квітня по 15 червня.

19.9. Використання ставних сіток у р. Дніпро, р. Інгулець з їх додатковими системами.

19.10. Використання на промислі в Дніпровсько-Бузькій естуарній системі ставних сіток з кроком вічка $a = 50-75$ мм.

19.11. Постановка ставних сіток з кроком вічка $a = 38-50$ мм на глибину до 3 м у Дніпровському та Бузькому лиманах.

19.12. Спеціалізований промисел піленгаса у Дніпровському та Бузькому лиманах за відсутності його щільних промислових концентрацій, які визначаються органами рибоохорони.

19.13. Розміщення ставних сіток у Дніпровському та Бузькому лиманах з 8-ї години ранку до 18-ї години вечора в період до 15 вересня.

20. Кількість сіток, що застосовуються для промислу піленгаса на акваторії Чорного моря західніше меридіана 32 град. 13 хв. сх.д., обмежено 280 одиницями. Довжина сіток не повинна перевищувати 100 м. Сітки для користувачів розподіляються таким чином: Миколаївська область - 110 одиниць, Херсонська область - 50 одиниць, Одеська область - 120 одиниць.

Мінімальна кількість сіток на бригаду (ланку) - 10 одиниць.

21. Висота сіток для лову глоси на акваторії Чорного моря і чорноморських лиманів не повинна перевищувати 1,5 м, довжина - 75 м.

22. З 11 вересня по 31 грудня прилов азово-чорноморських кефалей у сітки при лові бичка у лиманах не регламентується.

23. Передбачені Правилами рибальства ([z0147-99](#)) норми для р. Дунай розповсюджуються також на передгірловий простір річки (від Старостамбульського гирла до Білгородського каналу включно і на 5 км у глиб моря).

24. У чорноморських лиманах (крім Дніпровсько-Бузького) і пов'язаних з морем озерах промислові міри піленгаса та азово-чорноморських кефалей, мінімальний крок вічка в знаряддя для їх вилову і терміни промислу визначаються органами рибоохорони на підставі науково-біологічних обґрунтувань науково-дослідних

установ.

25. Мінімальний крок вічка в сітках у разі їх використання при неспеціалізованому промислі становить: у Дністровському лимані - $a = 65$ мм; у р. Дунай - $a = 45$ мм.

26. При неспеціалізованому промислі ставними неводами у лиманах (крім Дністровського та Дніпровсько-Бузького) мінімально допустимий крок вічка становить у котлі $a = 6$ мм, дворі - $a = 10$ мм, крилах - $a = 14$ мм.

27. Довжина однієї ставної сітки у внутрішніх рибогосподарських водних об'єктах Одеської області і у Чорному морі від Очакова до гирла Дунаю - не більше 75 м (за винятком сіток для лову камбали-калкана та піленгаса).

28. Максимальний крок вічка у сітках при вилученні оселедця повинен бути не більше $a = 40$ мм (за винятком р. Дніпро та Бузького лиману).

29. Мінімальний крок вічка для сіток, задіяних на промислі ляща та судака в Дніпровсько-Бузькій естуарній системі, при неспеціалізованому промислі становить $a = 75$ мм.

30. Кількість частикових закидних неводів і волокуш з кроком вічка не менше ніж - у матні $a = 30$ мм, приводах $a = 36$ мм, крилах $a = 40$ мм обмежується: у Дніпровсько-Бузькому лимані - п'ятьма одиницями, у р. Південний Буг - двома одиницями, у пониззі р. Дніпро - вісьмома неводами та дев'ятьма волокушами.

31. Довжина однієї ставної сітки в Дніпровсько-Бузькій естуарній системі обмежується: для крупновічкових ($a = 75$ мм і більше) - не більше ніж 75 м; для дрібновічкових ($a = 22-50$ мм) - не більше ніж 50 м.

32. Мінімальний крок вічка в частикових ятерах, які використовуються при промислі риби в Дніпровсько-Бузькій естуарній системі: у бочці - $a = 30$ мм, сажалці, замку та крилах - $a = 36-40$ мм.

33. Мінімально допустимий для промислового вилучення розмір білого, строкатого товстолоба та білого амура в Дніпровсько-Бузькій естуарній системі становить 55 см (у свіжому вигляді).

34. Користувачі повинні терміново повідомляти про випадки прилову риби та інших водних живих ресурсів, види яких занесені до Червоної книги України, органи рибоохорони, Державну екологічну інспекцію з охорони довкілля Північно-Західного регіону Чорного моря та Державну Азово-Чорноморську екологічну інспекцію. Такі об'єкти незалежно від їх стану випускаються в навколишнє природне середовище.

35. У разі прилову дельфінів питання про доцільність надання їм допомоги вирішується екологічними інспекціями, зазначеними у пункті 34 цього Режиму. У цьому випадку судно змінює район промислу.

Допомога дельфінам надається на місці з подальшим поверненням їх до природного середовища.

36. У разі погіршення екологічного стану водойм, загрози виникнення заморних явищ тощо за рішенням Державної екологічної інспекції з охорони довкілля Північно-Західного регіону Чорного моря або Державної Азово-Чорноморської екологічної інспекції за погодженням з відповідними органами рибоохорони можуть здійснюватися заходи з регулювання кількості знарядь лову, що застосовуються на промислі, та інші передбачені законодавством заходи, що спрямовані на зменшення промислового навантаження на водні живі ресурси.

37. Граничну кількість знарядь лову для р. Дунай у 2011 році наведено в додатку 1.

38. Граничну кількість знарядь лову для Дністровського лиману і пониззя р. Дністер у 2011 році наведено в додатку 2.

Мінімальна сумарна кількість сіток і ятерів (за винятком тих, що застосовуються для лову раків) на ланку - 15 одиниць. Мінімальна кількість оселедцевих сіток на ланку - 5 одиниць.

39. Граничну кількість знарядь лову для Дніпровсько-Бузької естуарної системи в 2011 році наведено в додатку 3. Розподіл знарядь лову між користувачами, які будуть вести промисел у Дніпровсько-Бузькій естуарній системі, здійснюється органами рибоохорони з урахуванням дотримання Правил рибальства ([z0147-99](#)), освоєння квот за попередні два роки, обсягів використання робіт з відтворення водних живих ресурсів, рибницької меліорації.

Начальник управління аквакультури,
використання та відтворення
водних живих ресурсів

А.В.Чуклін

Додаток 1
до Режиму спеціального
промислового рибальства
в басейні Чорного моря
у 2011 році

**ГРАНИЧНА КІЛЬКІСТЬ
знарядь лову для р. Дунай у 2011 році**

Ятери, штук		Сітки, штук			
2-6-котлові	озерні	оселедцеві ставні	оселедцеві плавні	частикові плавні	частикові ставні
580	1000	620	1250	1000	1800

Сітки а = 75 мм і більше	1000	1000	2000
Сітки а = 22-24; 28-30 мм	150	150	300
Частикові ятери	800	400	1200
Раколовні ятери	200	200	400
Раколовки	750	750	1500
Закидні неводи	11	4	15
Закидні волокуші	9	-	9
Тюлечні волокуші	2	-	2
Бурила тюлечні	30	90	120
Конусні тюлечні пастки	10	60	70